SİHİR TEORİSİ

HİRAM ZADOK[1]

Çalışmamı alemin sığınağı Kaiser Wilhelm Hazretleri'ne armağan olarak tüm sihir dünyasına sunuyorum.

Giriş

Her şeyden evvel belirtmeliyim ki bu çalışmayı kaleme alma sebebim, sihir dünyasında ele aldığım meseleleri bu kapsam ve nazari çerçevede inceleyen bir esere rastlamamış olmamdır. Aslen bir muggle bilimci olmama rağmen sihir sahasında kısa sürede kaydettiğim ilerleme ve bizzat ortaya koyduğum büyüler sayesinde sihri hem uygulayıcı hem de ilmi bir nazarla değerlendirme imkânı buldum.

Bu eser; şahsi vehimlerin değil, şimdiye dek ortaya konmuş ilmi hakikatlerin, kendi müşahede ve tecrübelerimin ve bunlar üzerinden yaptığım yorumların bir neticesidir. Maksadım sihri esrarengiz bir sanat olarak değil, anlaşılabilir ve incelenebilir bir ilim sahası olarak ele almak; okuyucuya sihrin mahiyeti, ilk tatbiki ve araçlarına dair sistemli bir bakış sunmaktır.

[1] Hogwarts Cadılık ve Büyüxülük Okulu, Muggle Bilimleri Kürsüsü Profesörü.

SİHİR NEDİR?

“Sihir nedir?” Açıkçası, sihrin mevcudiyetinin fark edildiği andan beri bu sorunun cevabı merak edilegelmiştir. Sihir okullarının öncesinde de sonrasında da kati bir cevap aranan bu soruya bugüne kadarki sihir külliyatının satır aralarında kaçamak yanıtlar verilmeye çalışılmışsa da bu cevaplar ya eksik yahut hatalı kalmıştır. En önemlisi ve acınası olanı ise şudur ki: Şu zamana kadar hiçbir büyü alimi, bu en mühim soruyu tek başına ele almamış; almış olanlar da doğru cevaplara ulaşamamıştır.

Doğru yanıtı aradığımız yolda sorumuzu defalarca yinelemenin hiçbir mahzuru olmadığı kanaatindeyim. O halde tekrar soralım: Sihir nedir? Bana göre sihir; insanın vücudunda değil, ruhunda bulunan gücün (yahut enerjinin) sihirbaz tarafından kontrollü yahut kontrolsüz biçimde kullanılmasıdır. Sihri tatbik etmenin en temel ilkesi, insanın bilinçaltında bu kudretinin farkına varması ve bununla kimi fiilleri gerçekleştirebileceğine kayıtsız ve şartsız şekilde iman etmesidir. Nitekim sihirde ileri mertebelere ulaşmış kimseler de bu imanlarını olağanüstü derecelere yükseltmiş kişiler olmaktadır.

Az evvel zikrettiğim üzere sihir, insanın bilinçaltında oluşan iman sayesinde bu gücün kasti yahut kasıtsız biçimde dışarı salınması ve bilinçli yahut bilinçsiz amaçlar doğrultusunda kullanılmasıdır. Bu durum, sihri tatbik etmenin en temel şartıdır. Sihrin farkına varan ve onu belirli bir istek doğrultusunda, kendi öz iradesiyle kullanan kişi ise benim nazarımda ilk büyücü olarak addedilebilir. Zira sihirbaz olmak için yalnızca bu enerjiyi özünde bulundurmak -ki bu gücün kimlerin ruhunda bulunabileceği başlı başına ayrı bir çalışma konusudur- ve onu kontrolsüz biçimde kullanmak yeterli değildir. Sihri kontrol altına almak için bugün dahi olduğu gibi derin bir odak halinde bulunmak zaruridir. Bundan dolayı sihirbazlar, ruhlarını bu derin vaziyete ulaştırmak için çeşitli yollara başvurmuşlardır: sihirli sözler, asalar, sihirli semboller ve daha niceleri.

SİHRİN İLK TATBİKİ

Elbette sihrin ilk olarak nasıl tatbik edildiğini bütün hakikatiyle bilmemiz ve bunu kesin bir şekilde kayda geçirerek izah etmemiz mümkün değildir. Ancak elimizdeki verilerin müsaade ettiği çerçevede ortaya koyduğumuz gerçekleri sağlıklı yorumlayarak bu bilgiye yaklaşabiliriz. Bu hususta takip edeceğimiz yol da budur.

Muhtemelen ilk sihirbazdan evvel birçok kişi tarafından büyü kudreti istemsiz biçimde dışarı salınmış fakat bu kişiler bunun kendilerinden kaynaklandığını anlamamış, anlamış olanlar da sihri kendi kontrolleri altında kullanmayı başaramamışlardır.

Bu izahatın devamında anlaşılabilir ki ilk sihirbaz; derin bir odak ve yoğun bir duygu halindeyken tabiatüstü hadiselere sebep olduğunu tecrübe eden, bunun kendisinden kaynaklandığını fark eden ve aynı odak halini tekrar ederek sihri bilinçli şekilde tatbik etmeyi başaran ilk kişidir. Bu farkındalık zamanla artmış ve sonraki büyücü nesillere sirayet etmiştir.

Büyü gücüne sahip kişiler sihirbaz olabildikten sonra ise muhtemelen bunu kendi bilinçaltında da en çok zaruriyetini duydukları ihtiyaçlar doğrultusunda kullanmışlardır: beslenme, savunma, vs. Bunlardan hariç amaçlara yöneldiklerinde de bu fiillerin bilinçaltlarında evvelkiler gibi aynı şekilde arzu edilmemesinden ve bundan sebeple de aynı odak durumuna geçememelerinden dolayı çeşitli sihirli özlere sahip olup ruhun dışarı saldığı sihir enerjisi için katalizör vazifesi gören asalar ve fikirlerinde uğruna sihre başvurdukları ülkü haricinde hiçbir şeye yer vermemek için ise sözler kullanmaya başlamışlardır. Bunları aşağıda daha kapsamlı bir şekilde inceleyeceğim.

SİHRİN ARAÇLARI

Zikrettiğim gibi ilk sihirbazlar ortaya çıktıktan sonra sihrin kuvvetini artırmak yahut tecellisi için yetersiz unsurların telafisi maksadıyla kimi araçlara müracaat etmişlerdir. Bu araçlar, sihirbazın iradesini yoğunlaştıran ve kudretini artırmasına yardım eden vasıtalar olarak kullanılmış; zamanla farklı ekoller tarafından çeşitlendirilmiş ve belirli usullere bağlanmıştır. Bu başlık altında bu araçları elimden geldiğince izah etmeye çalışacak ve muallakta kalan kimi kısımlarını tarihi misaller ve nazari yaklaşımlar ışığında mümkün mertebe aydınlatmaya gayret edeceğim.

Fakat bu araçları açıklamaya girişmeden evvel sanıyorum ki büyünün olmazsa olmazlarından biri olan iman ve arzuyu bir daha tebarüz ettirmeliyim. Zira bütün bu araçlar bu iki unsurun eksikliğini yahut azlığını telafi etmek için sihirbaz tarafından kullanılmaktadır. Hiçbir büyü isteksizce kullanılırken istenilen sonucu bize vermez. Her ne kadar okuyucunun tadını kaçıracaksa da bu hususa en iyi örneği teşkil eden büyü, Avada Kedavra lanetidir. Bu laneti uygulayacak olan sihirbaz, kurbanına karşı büyük bir nefret duymak zorundadır ve bu duygudan sebeple de öldürmek arzusu ile beraber bu fiili becerebileceğine dair bir inancı taşımalıdır.

Sihirli Sözler

Bugün büyücü aleminde pek büyük şekilde önem verilen sihirli sözlerin kaynağında bence açık ve çok basit bir neden yatmaktadır. Artık mevcudiyetlerinde sihrin varlığının farkına varan büyücüler başka amaçlara yönelmişlerdi ki burada muhtemelen bir noksanlıkla karşılaştılar: zihni tamamen söz konusu büyüyü uygulamaya odaklamak. Bunun için sihirbazlar, kafalarını bu mesele haricinde herhangi bir konu ile meşgul etmemek için sihri tatbik esnasında gerçekleştirmek istedikleri işi zikretmek yoluna gittiler. Nihayetinde de bugün kullandığımız

sihirli sözler ortaya çıktı. Ki söz konusu davranış muggle'da da gözlemlenmektedir.

Sihirbazın fikrini arzu ettiği fiil haricinde bir hususla meşgul etmemek için bu fiili zikretmesine her büyüden örnek verebiliriz. Zira biliyoruz ki nerdeyse her büyüyü uygularken kullanılan sihirli sözler, söz konusu büyünün etkileri ile direkt olarak alaka teşkil etmektedir. En basit bir örnek olarak o an elimizin altında bulunmayan herhangi bir şeyi yanımıza çağırmak için kullandığımız "accio" büyüsünü örnek verebiliriz. Latince "çağırmak" manasına gelen "acciere" fiilinin şimdiki zamanda birinci tekil şahsa denk gelen "accio," söz konusu büyüyü bulan sihirbazın odaklanmak için kullandığı sözden ileri değildi. Bugün kimi büyülerde yahut büyünün tamamında mahir hale gelmiş büyücülerin sihirli sözleri kullanmadan büyü icra edebilmelerinin temel sebebi de ruhlarını sihre tamamen odaklayabilme mertebesinde ulaşmış olmalarıdır.

Bununla beraber bilinmektedir ki bugün dahi bulunan büyülerde kullanılan "sihirli sözler" bugün ölü dil olarak nitelediğimiz kadim dillerdendir. Aslında her ne kadar kimi büyücünün hoşuna gitmeyecekse bunun sebebi şudur: Muggleların inkişaf ettirdiği dinler, devletler ve kültürlere ait diller zaman zaman söz konusu unsurun baskınlığına göre dönemin edebiyat, kültür ve diplomasi dilini teşkil etmiştir. Bundan sebeple de düzgün bir sihir külliyatı ortaya koymaya başlamakta pek geç kalan büyücüler de muggleların lingua franca niteliği kazandırdığı diller dahilinde çalışmalarını ortaya koydular. Bu diller kimi dönemde Sümerce, Akadca, İbranca, Yunanca Latince ve başka diller olarak kendilerini göstermişlerdir. Bugün Avrupa büyücülüğü dahil tüm dünya büyücülüğünün hala sihir literatürünü bu ölü diller üzerine inşa etmeye devam etmesi de gayet manidar ve nedeni ortada bir mevzudur. Zira ortada dillerin de bir büyüsel enerji ile beslendiği gibi bir hakikat vardır ki bu henüz etraflıca eşelenmemiş bir mesele teşkil etmektedir. Bundan sebeple sihir camiasının neredeyse her cenahında günümüz dillerinden sihirli sözlere sahip büyülere rastlasak da bunlar pek

ileri büyüler olmamaktadır ve yeni ortaya konan büyüler dahi söz konusu sihir coğrafyasının kadim dilinden sihirli sözlere sahiptir.

Asalar

Sihirli sözlerin zihni tek bir fiil üzerine teksif etmek için ortaya çıktığını izah ettiğim gibi asaların da sihirbazın ruhunda mevcut kudreti daha kavi, daha düzenli, daha yoğun ve daha isabetli bir surette dışarı salmasına yardım eden araçlar olarak ortaya çıktığı kanaatindeyim. Zira sihir, her ne kadar ruhun derinliklerinden neşet eden bir enerji olsa da bu enerjinin istikametini tayin etmek ve onu arzu edilen hedefe sevk etmek çoğunluğun durumuna bakıldığında kolay değildir. İşte asa, bu noktada sihirbazın iradesi ile dış dünyaya tecelli eden kudret arasında bir köprü ve katalizör vazifesi görür.

İlk sihirbazların asaya benzer nesneleri ne maksatla kullandıklarını kesin olarak bilmemiz mümkün değildir; ancak çeşitli kadim tasvirler ve rivayetler büyü kudretini yönlendirmek için ellerinde dal, kemik yahut işlenmiş ağaç parçaları taşıdıklarını göstermektedir. Muhtemeldir ki bu nesneler, sihirbazın odak noktasını somutlaştırmış ve ruhundan taşan enerjinin dağılmasını engelleyerek onu tek bir doğrultuya yöneltmiştir. Zamanla bu basit araçlar gelişmiş; belirli ağaç türlerinin, çekirdek maddelerin ve işçilik usullerinin sihrin akışı üzerinde farklı tesirler yarattığı fark edilmiştir. Böylece asa yapımı başlı başına bir zanaat haline gelmiştir.

Asanın mahiyetini anlamak için şu hususu unutmamak gerekir: Asa sihri meydana getiren unsur değildir, sihrin asıl kaynağı yine sihirbazın ruhudur. Ne var ki asa, bu kudretin şekil bulmasına yardım eden bir katalizör gibi çalışır. Bir büyücünün eline yabancı bir asa aldığında yaşadığı uyumsuzluk hissi yahut kimi büyülerin beklenen etkiyi vermemesi de buradan ileri gelir. Zira her asa; kendisine sahip olan sihirbazın ruhi temayülleri, mizacı, sihir kuvveti ve sihre yaklaşım tarzı ile bir tür ahenk kurmuştur. Bu ahenk sağlandığında sihir daha berrak, daha

güçlü ve daha az gayretle icra edilebilir hale gelir. Sihir tarihinin hemen hemen her safhasında asa kullanmadan büyü yapabilen kimseler, artık ruhlarındaki sihir kuvveti ve bunun kontrolü yolunda ehil kimseler olmaktadırlar.

Bununla beraber asa kullanımı yalnızca kuvveti artırmak maksadıyla değil, kontrolü sağlamak için de mühimdir. Bilhassa tecrübesiz sihirbazlar, içlerindeki enerjiyi dizginlemekte zorlanırlar; kontrolsüz salınan kudret ise hem sihirbaza hem de çevresine zarar verebilir. Asa, bu dağınık enerjiyi dar bir kanala hapsederek güvenliği de artıran bir araç olmaktadır.

Sihirli Semboller

Sihirli sözler zihni tek bir fikre teksif etmek, asalar ise ruhun kudretini belirli bir istikamete artırarak sevk etmek için ortaya çıkmışsa sihirli semboller de sihirbazın niyetini kalıcı bir surette dış dünyaya nakşetmek ve çeşitli tabiat kudretlerini sembolize ederek sihrin yardımına çağırmak maksadıyla doğmuştur. Zira söz, söylenip bittiği anda havada kaybolur; asa ise yalnızca o anki iradenin uzantısıdır. Lakin sembol; sihirbazın arzusunu zamana ve mekana bağlayan bir nişan, bir mühür vazifesi görür. Bu sebeple semboller, yalnız büyü icrası esnasında değil; büyünün tesirini muhafaza etmek, uzatmak yahut belirli bir alanla sınırlamak için kullanılmıştır.

İlk sihirbazların mağara duvarlarına çizdikleri işaretler, yere kazıdıkları şekiller yahut bedenlerine işledikleri nişanlar; sihirli sembollerin en iptidai örnekleri olarak addedilebilir. Bu semboller başlangıçta belki yalnızca birer odak noktasıydı fakat zamanla büyü kudretinin belirli şekillerle daha istikrarlı bir biçimde tezahür ettiği fark edilmiştir.

Sembollerin kuvveti, büyük ölçüde sihirbazın onlara yüklediği mana ve iman ile doğru orantılıdır. Anlamından bihaber şekilde çizilen bir işaret çoğu zaman yalnızca bir çizgiden ibaret kalır fakat derin bir niyetle ve doğru odakla oluşturulan sembol,

sihir enerjisini bir kap gibi tutabilir yahut bir kapı gibi yönlendirebilir.

Bununla beraber semboller, sihri yalnız kuvvetlendirmek için değil; sınırlandırmak ve düzenlemek için de kullanılmıştır. Koruma çemberleri, mühürler yahut tılsımlar; sihrin belirli bir alan dışına taşmasını engelleyen yahut yalnız belirli şartlar altında tesir eden düzeneklerdir. Özellikle karmaşık ritüellerde sembollerin yokluğu, büyünün kontrolsüz şekilde dağılmasına yahut beklenmeyen neticelere yol açabilmektedir. Bu sebeple semboller, sihirbazın yalnız kudretini değil; tedbirini ve disiplinini de temsil eder.

SONUÇ

Netice itibarıyla sihir; maddi unsurlardan yahut sözlerden doğan bir kudret değil, insan ruhunda mevcut olan enerjinin bilinçli yahut bilinçsiz biçimde tezahür etmesidir. Sihirbazı diğerlerinden ayıran temel husus, bu gücün farkına varması ve onu derin bir odak ile iradesi doğrultusunda yönlendirebilmesidir. Sihir tarihi boyunca ortaya konan sihirli sözler, asalar ve semboller ise sihrin özünü teşkil eden unsurlar değil; bu özün daha güvenli, daha düzenli ve daha tesirli biçimde ortaya çıkmasını sağlayan vasıtalardır.

Dolayısıyla sihir çalışmalarında asıl ehemmiyet verilmesi gereken husus araçların çeşitliliği değil; sihirbazın ruhsal terbiyesi, imanı, arzusu ve odak kudretidir. Zira bu unsurlar olmaksızın hiçbir araç tek başına sihri var edemez. Gelecek araştırmaların da sihrin özünü teşkil eden bu ruhsal dinamikleri daha derinlikli şekilde incelemesi, sihir ilminin hem nazari hem de tatbiki sahada daha sağlam bir temele oturmasına katkı sağlayacaktır.